

Fylkesårsmøtet 2024

Trøndelag Senterparti

Scandic Hell 1. -2. mars

Sak 6

Resolusjoner

A – En aktiv energipolitikk

B – Forsvaret og totalberedskapen må styrkes raskt

C – Trygg oppvekst og gode utdanningsmuligheter i hele Trøndelag

D – Billigere togbilletter nå!

E – Verdivalg i norsk landbruk

F – Kommunesektoren må prioriteres

1 Resolusjon A

2 3 **En aktiv energipolitikk**

4
5 En rekke utredninger og rapporter stadfester gang på gang at vi er på vei mot
6 energiunderskudd i Trøndelag, og i Norge. Dette vil få store konsekvenser for både
7 innbyggere og eksisterende næringsliv, og energiunderskuddet vil hindre nyetableringer i
8 regionen.

9 Trøndelag Senterparti mener at det er på høy tid med et kraftig taktskifte i energipolitikken for
10 å sørge for produksjon av ny kraft, samtidig som vi må stimulere til energieffektiviseringstiltak
11 i det offentlige, næringslivet og blant privathusholdninger. Senterpartiet står for en politikk
12 basert på desentralisering og nasjonal kontroll over våre ressurser, og vi kan derfor ikke gå
13 med på en energipolitikk som går på akkord med partiets grunnverdier. Senterpartiet må ta
14 ansvar for en trygg, forutsigbar og nasjonal styrt energipolitikk.

15 Sikker tilgang på energi er avgjørende for den videre samfunnsutviklingen, og nødvendig for
16 å sikre norske arbeidsplasser, norsk industri og den norske velferdsstaten.

17
18 Norge er et land med mye vann og stort hav.

19 Dette bruker vi til et av våre mest komparative fortrinn; billig elektrisk kraft. Industrien,
20 landbruket og andre sektorer har tjent godt på god tilgang av billig kraft. Dette kommer også
21 husholdningene til gode, i et kaldt og stedvis forblåst land. Lave strømpriser og god tilgang
22 på kraft har gjort det mulig å bo såpass langt nord, og såpass spredt som vi gjør i Norge.

23
24 Dersom strømprisene forblir på europeisk nivå, risikerer vi i framtiden å måtte se økt utflytting
25 av industri og sentralisering av bosetting. Vi må derfor ha en realistisk energipolitikk som tar
26 utgangspunkt i landets muligheter og geografi. Vi kan ikke tillate oss at overnasjonale
27 organisasjoner og strukturer skal overstyre norsk og trøndersk energipolitikk.

28
29 For å lykkes med det grønne skiftet, etablering av ny industri og holde kostnadene nede for
30 husholdningene er vi avhengig av ny energiproduksjon. Det er avgjørende at vi ser på alle
31 muligheter, og ikke uten videre utelukker muligheter som for eksempel kjernekraft, eller å
32 reparere, effektivisere og videreutvikle eksisterende vannkraftanlegg.

33 Det er tatt, og tas stadig initiativ fra kommunene til å bidra med ny produksjon av energi.
34 Enkelte kommuner vurderer ytterligere muligheter for vindkraft på land. Heim, Aure, Vardø og
35 Narvik har inngått en intensjonsavtale med Norsk Kjernekraft AS. Verdal kommune har løftet
36 muligheten for en skånsom utbygging av Verdalsvassdraget.

37 Det er helt avgjørende at regjeringen stiller seg positiv og følger opp de lokale initiativene
38 som er tatt, og som som kan sikre ny energiproduksjon på kort og på lang sikt.

39
40 Havvindsatsingen er en viktig mulighet til å skape fornybar energi på en mer skånsom måte
41 enn med vindmøller på land. For at muligheten for etablering av havvind skal være reell, er
42 det viktig at også staten bidrar med tilstrekkelige økonomiske tilskudd.

43 44 Trøndelag Senterparti mener:

- 45 - Energisikkerhet er nasjonal sikkerhet og suverenitet. Nasjonal kontroll over krafta må
- 46 heves. Energisikkerhet og tilgang på rimelig energi bør inn som en del av
- 47 beredskapspolitikken.
- 48 - Mulighetene for kjernekraftsamarbeid med Sverige bør utredes. Videre ber vi
- 49 regjeringen om å utrede mulighetene for kjernekraft i Norge. Arbeidet med
- 50 regulatoriske system for kjernekraft må startes.
- 51 - Det er behov for å styrke utdanning og forskning innen kjernekraft.
- 52 - Mulighetene for en skånsom utbygging av ny vannkraft, også i vassdrag som i dag er
- 53 verna, bør utredes.

- 1 - Delingsreglene for fornybar energi må endres slik at det blir mulig å dele energi
- 2 produsert fra solkraft mellom bygg i industri- og næringsparker og bygninger som
- 3 strekker seg over flere gårds- og bruksnummer.
- 4 - Det må gjøres målrettede tiltak for å stimulere til fornying, effektivisering og
- 5 oppgradering av eksisterende vannkraftverk.
- 6 - Om det viser seg at det ikke er tilstrekkelig med ny energi tilgjengelig til å fase ut
- 7 fossile energikilder må klimamålene skyves ut i tid til nødvendig energi er på plass.
- 8 - All subsidiering til batteri, hydrogen og ammoniakkfabrikker må avsluttes umiddelbart.
- 9 - Så lenge staten gjør fossile energikilder dyrere uten å gi tilstrekkelige tillatelser til ny,
- 10 rimelig energiproduksjon bør man gi forbrukere og landbruket en fastpris på 35
- 11 øre/kwh.
- 12
- 13
- 14

1 Resolusjon B

2

3

Forsvaret og totalberedskapen må styrkes raskt

4

5 For å være i forkant av utviklingen i forbindelse med krigen i Ukraina, er det viktig å komme
6 raskt i gang med tiltak for beredskap- og forsvarsoppbygging. Norge er i front med hjelp til
7 Ukraina, både militært og humanitært. Dette er viktig i ei tid der et angrep på demokratiet
8 og et selvstendig land skjer helt uprovosert.

9 Samtidig tapper vi egne lagre for utstyr. Beredskapsmessig er dette farlig, men samtidig er
10 det en mulighet til å oppgradere og fornye mye av materiellet. Det er avgjørende at vi
11 passerer 2 % - målet innen 2025, og gjerne før! Under den kalde krigen lå forsvarsbudsjettet
12 på mellom 3,5 og 4 %. Skal vi opp dit igjen, noe som kan bli nødvendig, vil det selvsagt gi
13 budsjettmessige utfordringer i andre sektorer i statsbudsjettet.

14 NATO har sammen med Norge, bestemt at hovedstøtten inn til Sverige og Finland skal gå via
15 3 korridorer; Gøteborg, Trondheimsfjorden og Ofoten/Narvik.

16 For Trøndelag sin del er det da viktig at det etableres et troverdig luftforsvar over området.
17 Missiler og artilleri er tydeligvis de viktigste resursene i framtidig krigføring, for ikke å
18 glemme droner, både på sjø og vann. Mye våpenmakt blir samlet i et geografisk lite område
19 ved en mobilisering, og det trengs riktig beskyttelse i denne fasen.

20 Vi ser at det er en dreining mot hybrid krigføring, også mot NATO-land. Det kan være
21 elektronisk sabotasje, skader på undersjøisk infrastruktur og mediepåvirkning. Dette er
22 områder det er vanskeligere å beskytte seg 100 % mot, og det er behov for sterkere fokus
23 både på forebygging og folkeopplysning. Det gjelder for alle aldersgrupper.

24 Norge har i dag generell verneplikt for begge kjønn. Det må vurderes sterkt om tiden nå er
25 inne for et pliktår for alle, enten som siviltjeneste eller i forsvaret, slik at det blir en mer
26 rettferdig belastning i årskullene. Norge må uansett øke de stående styrkene vesentlig.

27 I en langtidsplan for forsvaret er det avgjørende at infrastrukturen i Trøndelag blir utviklet
28 på flere områder. Mange riks - og fylkesveier har behov for kraftig oppgradering. Det blir
29 ikke riktig å belaste all kostnad på fylket og veibudsjettene gjennom Nasjonal transportplan
30 (NTP). Her må et spleiselag til, sammen med forsvaret og NATO. Mellomriksveien E14 og FV
31 17 er slike eksempler.

32 En annen viktig sak er den generelle beredskapen i samfunnet ved en krise. Norge har
33 fortsatt mye å gå på. Senterpartiet skal være en garantist for at vi har et landbruk som
34 leverer nok forsyninger til befolkningen og forsvaret i en krisesituasjon. Dette fordrer
35 tydelige planer, og det må intensiveres. Man kan ikke forvente at alt kan kjøpes på det
36 internasjonale markedet til enhver tid, og det erfarte vi under pandemien.

1 Resolusjon C

2

3 **Trygg oppvekst og gode utdanningsmuligheter i hele Trøndelag**

4

5

6 Trøndelag Senterparti vil at alle barn og unge skal få en god oppvekst, og vokse opp til å bli
7 gode og nyttige samfunnsborgere. Alle elever skal oppleve et trygt og godt skole- og
8 læringsmiljø som bidrar til trivsel, motivasjon og lærelyst. Det er derfor behov for sterke
9 fagmiljøer rundt elevene som kan bidra til dette. I Trøndelag skal vi utdanne arbeidskraft
10 som næringslivet og arbeidsmarkedet etterspør, og da er lokal forankring viktig.

11

12 Skolen skal sikre elevene gode ferdigheter i alle basisfagene. Utdanningssystemene må
13 møte og svare på endringer – i samfunnet, vitenskapelige disipliner og teknologi – og svare
14 på de behov det fremtidige arbeidslivet har. Senterpartiet vil ha desentraliserte
15 utdanningstilbud, både når det gjelder grunnskole, videregående skole og høyere utdanning,
16 slik at hver elev/student har mest mulig like rettigheter, uavhengig av hvor de bor. Vårt mål
17 er at utdanningsinstitusjonene utnytter lokale og regionale fortrinn, og spiller på lag med
18 nærmiljøet og lokalt næringsliv.

19 Trivsel og trygghet er grunnleggende forutsetninger for læring. Alle elever har rett til en
20 skolehverdag uten mobbing. Det skal være en grunnleggende holdning om nullvisjon for
21 mobbing i skolen. Fokuset på psykisk og fysisk helse har økt de seneste årene, og skal
22 være viktige fokusområder i oppveksten og i skoleverket.

23 Senterpartiet mener også at omfanget av praktiske og estetiske fag i skolen må økes. Ikke
24 alle elever har sin spisskompetanse i teoretiske fag, og det er viktig at elever med størst
25 kompetanse innen praktiske og estetiske fag også kjenner mestring i skolen. Videre kan
26 flere timer innen praktiske og estetiske fag føre til viktige avbrekk fra en teoretisk tung
27 skolehverdag, og de ferdigheter elevene tilegner seg innen disse fagene er undervurderte
28 hva gjelder elevenes framtid både i f.b.m. skole/utdanning, og i hverdagen ellers.

29 Senterpartiet mener også at omfanget av skjermbruk i grunnskolen må utredes og vurderes
30 nærmere, og at både fysiske bøker og håndskrivning må være en del av elevenes
31 skolehverdag.

32 Senterpartiet har tillit til læreren som profesjonsutøver og vil gi læreren tilliten tilbake. Lærere
33 og skoleledere bruker stadig mer tid på rapportering og dokumentasjon. Læreren må få tid til

1 å være lærer, og Senterpartiet vil prioritere lærerens tid med eleven. Videre må skolen få
2 tilstrekkelige sanksjonsmuligheter til å kunne ivareta et sunt og godt læringsmiljø for alle.
3 Loven om 9A er blitt for omfattende og byråkratiserer lærernes hverdag, den bør endres slik
4 at lærerne igjen kan få tilbake makten i eget klasserom.

5 De videregående skolene er viktige for bosetting og rekruttering til hele Trøndelag. Et
6 mangfold av linjetilbud som gjenspeiler det lokale behovet for arbeidskraft er også viktig for å
7 sikre lokal verdiskapning. Bedriftsnært yrkesfag har vært en suksess, og skal fortsette å
8 satses på. Idrettslinjene på videregående i Trøndelag er en unik modell, den skal vi ta vare
9 på. I Trøndelag har vi mange forskjellige fagmiljø som gir oss et mangfold i kompetanse, og
10 her er universitetene og Trøndelag Høyere Yrkesfagskole viktige samarbeidspartnere.

11

12 Trøndelag Senterparti vil:

- 13 - Ha gode skoler og desentraliserte utdanningstilbud i hele fylket.
- 14 - Utvikle bedriftsnært yrkesfag der det er mulig, og rette mer fokus på fagskoletilbudet i
15 fylket
- 16 - Fortsette å ha en fraværsgrense i videregående skole på 10%.
- 17 - At elever, helsesykepleier og foreldre skal kunne gi egenmelding via Visma InSchool,
18 uten at eleven trenger å dra til fastlegen for å få sykemelding. Meldingsboken slettes
19 etter endt utdanning. Det skal gis mer tillit mellom elev og lærer.
- 20 - At regjeringen skal se på muligheter for effektiviserte og rabatterte
21 videokonsultasjoner med lege, der sykemelding fra lege er nødvendig for elevene
22 med tanke på fraværsgrensen.
- 23 - At UDIR skal utvikle en nasjonal veileder for kommunene vedrørende russetiden,
24 med mål om at det skal legges til rette for rusfrie møteplasser, lavterskeltilbud og
25 skapes en inkluderende russetid.
- 26 - Understreke at russebusser ikke er ønsket i Trøndelag, og at russeklær som
27 representerer russegrupperinger ikke skal brukes på fylkets videregående skoler.

1 Resolusjon D

2
3

4 **Billigere togbilletter nå!**

5

6 Slik det er i dag er takstsonene for tog innrettet etter Miljøpakkens føringer. Flere
7 steder fører det til at det blir store forskjeller i billettpris over små geografiske
8 avstander. Kanskje halveres prisene dersom man kjører fem minutter til nabobygda
9 og tar tog derfra. Dette er tilfellet for reisende som bor utenfor sone A, som går
10 mellom Skatval i nord og Hovin i sør. Mange som pendler ender derfor opp med å
11 kjøre en del av veien, for så å ta toget den siste biten. Ofte går toget parallelt med
12 strekningen som kjøres, noe som er et stort paradoks sett i forhold til
13 miljøperspektivet.

14

15 Dersom vi skal nå klimamålene må vi legge til rette for at innbyggerne kan ta valg
16 som har en positiv effekt på miljøet. Mange velger det alternativet som er billigst, og
17 slik det er i dag er det ofte å kjøre bil. For at flest mulig skal benytte seg av
18 kollektivtilbudet, og særlig togtilbudet, må det lønne seg økonomisk. Dette kan gjøres
19 på flere måter, både gjennom å senke billettpriser og justere takstsoner. Hyppigere
20 togavganger vil også ha betydning for om flere velger tog framfor bil

21

22 Togtilbudet er viktig for ungdom under 18 år, som ikke har noe annet alternativ enn å
23 benytte seg av kollektivtilbudet dersom foreldrene ikke kan kjøre dem. For elever på
24 videregående som bor på hybel er dette spesielt viktig! Både i hverdagen, når de skal
25 komme seg til og fra skole, jobb og fritidsaktiviteter, men også når de skal komme
26 seg hjem i helger og ferier. Borteboere skal ha råd til å komme seg hjem når de
27 ønsker.

28

29 Trøndelag Senterparti mener at:

30 - Prisene på togbilletter må senkes

31 - Takstsonene for tog må samkjøres med takstsonene for buss

32 - Miljøpakkens takstzone for tog skal utvides til strekningen Oppdal – Grong

33 - To tog i timen mellom Melhus og Steinkjer samt pendelrute mellom Steinkjer og
34 Grong må realiseres som planlagt innen 2027

35 - Midlene i miljøpakken skal komme hele Trøndelag til gode

36 - Tog skal være en del av skoleskyssordningen

1 Resolusjon E

2

3

Verdivalg i norsk landbruk

4 Det er behov for et verdivalg i norsk landbruk. De valg, beslutninger og prioriteringer som
5 gjøres for landbruket må balansere behovet for bærekraftig forvaltning av naturressurser og
6 areal, med lønnsom produksjon av sunn og god mat, og samtidig ivareta større sjølforsyning
7 og matberedskap for storsamfunnet.

8

9 Beitenæringa har til alle tider vært en av bærebjelkene i det norske landbruket. Høsting i
10 utmarka har vært et viktig grunnlag for bosetting og eksistens over hele landet. Dessverre
11 har beitenæringa gjennom flere tiår blitt satt under press fra storsamfunnet. Beitebruka har
12 mistet tilgangen på beiteareal de har hatt rett til å bruke i generasjoner. Beitedyr i utmark
13 bidrar til å utnytte ressurser på en god måte, og de bidrar riktig i klimaregnskapet, samt til å
14 unngå gjenvoksing av store arealer, noe som bidrar til større tilgjengelighet i utmarka.

15

16 I lys av dette er det også et paradoks at det opprettes egne beite- og fødeområder for den
17 særskilt beskyttede reindrifta, mens en reindriftsutøver i Lierne nylig ble dømt til ubetinget
18 fengsel for å ha brutt nødvergeretten da han forsøkte å beskytte reinflokken mot
19 rovdyrangrep. Dersom Norge ønsker å bevare både reindriftnæringa og beitebruka, må
20 muligheten til å sikre dyra mot rovdyrangrep styrkes.

21

22 Svært mange kommuner har ikke lenger en fungerende veterinærvaktordning, som forutsatt
23 i dyrehelsepersonelloven. Det statlige tilskuddet kommunene mottar, strekker ikke til. Det er
24 positivt at regjeringa har igangsatt en mentorordning for nye veterinærer som vil starte i
25 distriktskommuner. Det er behov for å finne gode nok løsninger gjennom jordbruksoppgjøret
26 for en veterinærvaktordning som ivaretar både dyrehelse og økonomi og trygghet for
27 gårdbrukerne.

28

29 Det er store likviditetsproblemer i landbruket. Samtidig ligger store investeringer på vent,
30 spesielt løsdriftskravet for melkekyr. En mulighet kan være å etablere et investeringsfond. Et
31 slikt fond kan organiseres på samme måte som skogfondet, der inntekter fra produksjonen
32 plasseres i et fond, det gis en skattefordel av fondet, og fondet deretter følger gårdeieren.
33 Dette kan være et virkemiddel på linje med jordbruksfradraget. Uttak fra kontoen brukes til
34 investeringer på gården.

35

36 Inntektsgapet mellom bøndene og andre yrkesutøvere må tettes, slik at det fortsatt vil være
37 mulig å drive landbruk i Norge framover. Dette er blant annet viktig både for selvforsyning,
38 bærekraft, matsikkerhet og beredskap. Videre må fordelingen av inntekter fra bøndenes
39 produksjon skje på en bedre måte, slik at en langt større andel av inntektene faktisk går
40 tilbake til bonden. Økning i matvarepriser må også bety at bøndene får bedre betalt for
41 maten de produserer.

42

1 Senterpartiet ønsker også at rutiner og regelverk knyttet til størrelses- og kvalitetskrav på
2 frukt og grønnsaker gjennomgås, for å forhindre at store mengder brukbar mat må kastes,
3 fordi råvarene ikke oppfyller krav til størrelse m.v. Tilsvarende må det også tas en
4 gjennomgang av mulighetene for å få større andel av kjøttet som faktisk produseres ut i
5 markedet, med tilstrekkelige inntekter for bøndene, for å hindre svinn av f.eks. store
6 mengder hønse- eller sauekjøtt.

7

8 **Trøndelag Senterparti mener at:**

9 - Det er viktig at Senterpartiet i regjering følger opp Hurdalsplattformen.

10 Opptrappingsplanen for tetting av inntektsgapet er særlig viktig for å ta vare på muligheten
11 vår til å produsere ren og trygg mat. Vi må øke beredskapen, og sørge for at verdiene havner
12 der de skal i matmarkedet.

13

14 - De økonomiske og miljømessige verdiene av beitenæringa må fram i lyset. Et bærekraftig
15 distriktslandbruk er avhengig av utmarksressursene, samfunnet er tjent med de verdiene
16 som skapes der, og samtidig hindres gjengroing av utmarka. Det er ingen tvil om at bedre
17 sikring og utnyttelse av utmarksressursene til beitedyr vil bidra positivt til det grønne skiftet.

18

19 - Vakttilskuddet og stimuleringstilskudd i kommende jordbruksoppgjør må styrkes, for å få
20 en velfungerende veterinærvaktordning i hele landet.

21

22 - Nødvergeretten i Naturmangfoldloven § 17 må utvides, slik at bestemmelsen gir både
23 reineiere og bønder en reell mulighet til å beskytte tamrein og bufe mot angrep fra rovdyr,
24 også i de tilfellene der rovdyrangrepet ikke er pågående eller «*umiddelbart forestående*».

25

26 - Investeringsfond bør være en lovregulert fondsavsetning, som skal sikre at gårdbrukerne
27 har midler til investeringer i egen drift, parallelt med andre investerings-virkemidler.

28

29 -Sjølforsyningsgraden bør minst opp fra ca. 40 % til over 50 %

30

1 Resolusjon F

2

3

Kommunesektoren må prioriteres

4 Kommunene har de siste årene vist enorm omstillingsevne gjennom håndteringen av pandemien og
5 flyktningsstrømmen som følge av Russlands krig mot Ukraina.

6 Utfordringene som ligger foran oss er også formidable.

7 Endringer i demografi, med den store veksten i den eldre delen av befolkningen, vil medføre store
8 omstillinger og behov for å tenke nytt innen omsorgstjenestene. Lave fødselstall gir nedgang i elevtall
9 som gjør at ressursene må vris fra oppvekst til helse. Samtidig har de fleste kommuner behov for å
10 investere i barnehage- og skolebygg for å gi gode arbeidsforhold for barn, elever og ansatte.

11 Etterslepet innen vann- og avløpssektoren anslås til rundt 300 milliarder kroner fram mot 2040 og
12 dette vil kreve enorme investeringer som gir økning i kommunale avgifter.

13 I en urolig verden ser det dessverre ikke ut til at behovet for å ta imot flyktninger vil avta i årene som
14 kommer og dette medfører økt boligbehov for å lykkes med bosettingen i kommunene.

15 I tillegg har vi en rekke underfinansierte nasjonale reformer som pedagognorm i barnehage,
16 lærernorm, etterutdanningskravet til lærere, oppvekstreformen og andre reformer som har gjort
17 handlingsrommet til kommunene stadig mindre og mindre.

18 Skal kommunene lykkes med de store oppgavene som ligger foran oss trengs det en kraftig satsing på
19 kommunesektoren fra regjeringen. Det økonomiske handlingsrommet må økes, men det er også
20 nødvendig med andre virkemidler for å sette kommunene i stand til å løse oppgavene på en god
21 måte.

22 Trøndelag Senterparti har forventninger til at Senterpartiet i regjering sørger for et inntektssystem
23 som bidrar til likeverdige tilbud i hele landet. Økte frie inntekter til kommunene er viktig for å fortsatt
24 kunne yte gode kommunale tjenester og opprettholde reelt kommunalt sjølstyre.

25 Trøndelag Senterparti mener:

- 26 - Det nye inntektssystemet må bidra til å sikre likeverdige tjenestetilbud i hele landet
- 27 - Det er behov for en bedre finansiering/innretning for inntekts – og skattesvake kommuner,
28 som kommer dårlig ut med dagens inntektsmodell
- 29 - Det må vurderes statlige tiltak slik at kommunale investeringer innen vann og avløp (VA) kan
30 fortsette samtidig som gebyrnivået holdes på et akseptabelt nivå for innbyggerne. Det må
31 vurderes statlige tilskudd eller låneordninger, samt regulatoriske endringer med forlenget
32 avskrivningstid på investeringer innen VA-sektoren.
- 33 - Statlige tilskudd ved investeringer også innen oppvekst, slik det i dag er innen helse.
- 34 - For at så mange kan bo hjemme så lenge de ønsker, må tilskudd til tilpasning av egen bolig
35 fra Husbanken gjeninnføres.
- 36 - Tilskuddet til kommunale utleieboliger gjeninnføres for boliger med prioritet for flyktninger.
- 37 - Finansieringsordningene for ressurskrevende tjenester må forbedres. Ordningen må også
38 finansiere ressurskrevende tjenester før fylte 16 år og etter 67 år.

39